

Gymnázium, Školská 7, 05201 Spišská Nová Ves

Prijímacie skúšky zo slovenského jazyka na školský rok 2019/2020/B

I. Práca s textom

KÓD

Ukážka č.1. Čierne oči, čierne oči (Ivan Krasko, úryvok)

Čierne oči, čierne oči,
najkrajšie ste, viete kedy?
Nie keď ľúbosť vo vás sedí,
nie keď oheň vo vás blčí
a keď letia hnevu strely
z vás, milené čierne oči:
ale vtedy, keď slz
vrelý prúd vás vlaščí, čierne oči,
pred oltárom svätej Panny,
keď ste iba samy, samy
a devuška pohrúžená
do modlitby stratí celý,
celý svet i samu seba: -

Úlohy:

1. **Vyberte jednu z možností**, v ktorej je podľa pravidiel súčasného pravopisu chyba:

a) samy b) blčí c) čierne d) z vás

2. **Vyberte jednu z možností**, v ktorej sa nachádzajú umelecké prostriedky využité v básni:

a) epifora, kontrast b) epizeuxa, kontrast c) anafora, básnická otázka d) anafora, prirovnanie

3. **Vyberte jednu z možností**: báseň predstavuje:

a) osobnú lyriku b) spoločenskú lyriku c) úvahovú lyriku d) opisnú lyriku

4. **Ktoré z uvedených slov možno zaradiť ku knižným slovám:**

a) oltár b) milené c) vrelý d) vlaščí

5. **Vyberte**, ktorá z uvedených básní nepatrí do Kraskovej básnickej tvorby:

a) Otcova roľa b) Baníci c) Otok d) Jesenná láska

Ukážka č.1.

Je spotený v tvári. Vymýšľa, čo ešte dopísať, nakresliť, doplniť. Biely papier sa naplnia kresbami a jeho krásnym rukopisom. Píše a jedným okom sa díva oknom do záhrady. Vidí nevidané obrazy: riedku, takmer priesvitnú hmlu, ako sa dvíha a vyje **okolo** kvitnúcich čerešní a paprsky slnka predierajúce sa cez jej belavý závoj. Belostné ráno ho láka, aby sa nadýchol jeho vône. *Položí atramentové pero, nachytro natiahne staré topánky, otvorí domové dvere a s prekvapivou radosťou sa ponorí do oblaku striebristej jari.* Necíti chlad. Nevidí nič, len krásu.

Úlohy:

1. **Vyberte správnu odpoveď**: v uvedenom texte prevláda:

a) rozprávanie o jari b) úvaha o jari c) umelecký opis jari d) dynamický opis prostredia

2. Vyberte správnu odpoveď: podčiarknuté slovo v texte je:

- a) predložka b) časťica c) príslovka d) číslovka

3. Vyberte správnu odpoveď: slovo belavý je v texte použité vo význame:

- a) riedky b) modrý c) sivý d) biely

4. Vyberte, ktoré slovné spojenie z textu neobsahuje epiteton:

- a) priesvitná hmla b) striebritej jari c) belavý závoj d) belostné ráno

5. Vyberte správnu odpoveď: v prvej vete textu slovo spotený predstavuje:

- a) prívlastok b) podmet c) časť menného prísudku d) nie je to vetný člen

6. Nájdite v texte zložené slovo.

7. V podčiarknutej vete vyhl'adajte a vypíšte personifikáciu.

8. Správne vypíšte z textu slovo, v ktorom sa nachádza pravopisná chyba.

9. Nájdite a vypíšte z textu tri slová odvodené od slova vidieť.

10. Napíšte, koľko zhodných prívlastkov sa nachádza v súvetí napísanom kurzívou.

II. Všeobecné úlohy z jazyka a literatúry (len jedna možnosť je správna):

1. Zo skupín slov vyberte možnosť, v ktorej sa nachádzajú len spisovné výrazy:

- a) ručník, rožok, prádlo, vreckovka, pokoj, saláma, sáčok
b) uterák, rohlík, bielizeň, kapesník, salám, vrecko, kľud
c) rožtek, bielizeň, pokoj, saláma, vreckovka, uterák, vrecúško
d) sáčok, rožtek, bielizeň, uterák, vreckovka, pokoj, saláma

2. Z uvedených možností vyberte tú, v ktorej sa nachádzajú len nezhodné prívlastky:

- a) sviece divých čerešní, pokoj rána, krídla motýľa, šum krídel, mesto spí
b) prášok do pečiva, šum motýlich krídel, krása ruže, mesto spí, náušnica zo zlata
c) prsteň zo striebra, zlato prsteňa, voňavý prášok, vôňa citrónov a pomarančov, šum mora
d) polievka zo špenátu, pierko páva, chuť kávy, sviece čerešní, pokoj rána

3. Z uvedených možností vyberte tú, v ktorej sa nachádzajú len zložené slová:

- a) zemepis, zememerač, zemeguľa, zemepisný, pozemok, zemepisec
b) červeno-biely, čierno-červený, bielo-modrý, zlatožltý, hnedozem, zlatistý
c) tepelnoizolačný, literárnovedný, perokresba, slovensko-český, päťročný, pravdepodobný
d) mikroskop, mikróby, makroekonomika, mikrobiológia, milimeter, makrobiotika

4. Z uvedených možností vyberte tú, v ktorej sa nachádza len metonymia:

- a) nemá Tajovského, nosí adidas, pije minerálku, číta myšlienky
b) číta Kraska, leží na päťke, míňa výplatu, robí drepy
c) nepoznať Kraska, kúpiť Tolkiena, predať zlato, robiť ústupky
d) hrad reagoval, škola odpovedala, trieda mlčala, štadión pískal

5. Z uvedených možností vyberte tú, v ktorej nie pravopisná ani gramatická chyba:

- a) od nádhernej princeznej, v jarnom kalendári, darčeky od Zoji, nepredvídave okolnosti
- b) od nádhernej Andrey, darčeky od Zoje, v Líbyi, v areáli kúpeľov
- c) o šikovnej gazdine, všetci matkini príbuzní, ktorísi múdri ľudia, ktorísi víkend
- d) dve orchidey, dve ubikácie, dve ubytovne, dvaja príbuzný, dvojsté výročie